

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет політичних наук

Кафедра політичних наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Іщенко Н.М.

“___” _____ 20__ року

Силабус навчальної дисципліни

**ПОЛІТИЧНА ЛІНГВІСТИКА ТА СПІЧРАЙТИНГ У МЕДІЙНОМУ
ДИСКУРСІ**

Спеціальність 061 «Журналістика»

Розробник

Соловйова А.С. _____

Миколаїв – 2020 рік

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Галузь знань	06 «Журналістика»	
Спеціальність	061 «Журналістика»	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2020-2021 н .р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
		-
		-
		-
Відсоток аудиторного навантаження		-
Мова викладання	Українська	
Форма підсумкового контролю	Залік	-

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Метою освоєння дисципліни є підвищення початкового рівня володіння політичною мовою, досягнутого на попередньому щаблі освіти, і оволодіння студентами необхідним і достатнім рівнем комунікативної компетенції для вирішення задач в різних областях побутової, культурної, професійної і наукової діяльності, а також для подальшої самоосвіти.

Отже, завданнями дисципліни «Політична лінгвістика та спічрайтинг у медійному дискурсі»:

- ознайомити студентів з комплексом теоретичних і прикладних проблем у сфері політичної комунікації, пов'язаних з використанням тих або інших знакових засобів;
- визначити базові поняття політичної комунікативістики;
- ознайомити студентів з предметом, задачами, методами і понятійним апаратом науки;
- дати загальну характеристику політичного дискурсу, його системоутворюючим ознакам.

Політика, як і будь-яка область людської діяльності, містить в собі комунікаційний початок. Боротьба за владу є основною темою і рушійною силою цієї сфери соціальної взаємодії. Основними засобами досягнення, збереження і зміцнення влади виступають мови різної природи (вербальні і невербальні мови). Мовний рівень політичної комунікації знаходиться в центрі уваги пропонованого студентам спецкурсу. Співвідношення мови і влади, мови й ідеології, характер мовного маніпулювання і протистояння, осмислення світу політики крізь призму мови, зміст мовних трансформацій в періоди політичних потрясінь, мовна поведінка політика, стратегії і тактики (технології) політичного спілкування – проблеми, що широко обговорюються сьогодні в науках, які розглядають як свій об'єкт політику. Обізнаність в актуальній проблематиці однієї з найважливіших сфер соціальної

комунікації входить в комплекс знань і навичок, що становлять комунікативну компетентність журналіста, політолога, ПР-фахівця, політтехнолога тощо.

Спецкурс «Політична лінгвістика та спічрайтинг у медійному дискурсі» призначений для студентів, що навчаються за спеціальністю «Журналістика». Для засвоєння даної дисципліни студент повинен мати уявлення про семантичну структуру слова, про типи лексичних одиниць, про основи фразеології і культурології, про систему понять таких розділів лінгвістики, як лексикологія, лексикографія. Студент повинен мати достатньо великий лексичний запас.

Місце дисципліни «Політична лінгвістика та спічрайтинг у медійному дискурсі» в структурі ОПП магістра: вивчення дисципліни передбачається в якості факультативного курсу або курсу за вибором.

Курс складається з 3 розділів (20 годин лекційних та 10 годин практичних занять), на яких студенти повинні навчитися оперувати спеціальними категоріями; велика увага приділяється отриманню практичних навичок.

Семінарські заняття проводяться в усній та письмовій формі.

Залік є підсумковою формою контролю знань студентів і проводиться в усній формі.

Робота студентів оцінюється за підсумками виконання основних видів завдань.

У разі відсутності студента на лекції чи семінарі, невиконання ним практичних завдань із поважних причин, він має право відпрацювати кожну тему з викладачем індивідуально. У таких випадках кількість балів визначається згідно з якістю виконаної роботи.

Відсутність студента на заняттях без поважних причин, невиконання практичних завдань чи ненаписання письмових робіт є підставою для незарахування викладачем відповідної теми.

Якщо студент не відвідував курсу лекцій, не відвідував практичні заняття і не виконав практичні завдання, а, отже, і не набрав необхідної кількості балів, то він, за рішенням кафедри, не допускається до складання заліку.

Розроблена програма відповідає освітньо-професійній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

загальні компетентності:

- здатність до провадження безпечної діяльності (ЗК 10);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 15).

2. 2. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні напрями політичної лінгвістики;
- історію виникнення і розвитку дисципліни;
- особливості національних шкіл і наукових напрямів політичної лінгвістики;
- особливості взаємодії мови і політики;
- структуру, мету, методи, результати і т.д. мовної політики;
- методологію і методи політичної лінгвістики;
- сформувати знання про прояв політики в семантиці лексичних одиниць.

вміти:

- аналізувати й інтерпретувати різні політичні тексти;
- готувати політичні тексти різних жанрів;
- захищати й аргументувати свою позицію;
- вичленяти та ідентифікувати політологічні сенси в значенні лексичних одиниць; проводити аналіз політичних текстів, пов'язаний з виявленням та інтерпретацією спеціалізованих семіотичних засобів.

володіти:

- основними методами аналізу політичного тексту, навичками дослідницької діяльності й умінням самостійно аналізувати словотворення;
- навичками публічного виступу, наукового мовлення; умінням створювати і редагувати тексти професійного призначення, аналізувати логіку міркувань і висловів;
- здатністю використовувати для вирішення комунікативних задач сучасні технічні засоби й інформаційні технології;
- навичками презентації учбових проєктів; навиками групової роботи;
- системою лінгвістичних знань, що включає знання основних лексичних явищ і закономірностей функціонування мови політики, її функціональних різновидів;
- навичками наукових досліджень політичних процесів і відносин, методами аналізу і інтерпретації уявлень про політику, державу і владу;
- навичками участі в дослідницькому процесі, уявленням про методи сучасної політичної науки та їх застосування в політологічних дослідженнях.

Відповідно до освітньо-професійної програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

програми результати навчання:

- дотримуватися принципів і правил безпечної діяльності (ПРН 10).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

№	Теми
1.	Тема 1. Вступ. Завдання, об'єкт, предмет та обсяг курсу
2.	Тема 2. Розвиток політичної лінгвістики як галузі знань. Розмежування ключових понять курсу
3.	Тема 3. Лінгвістичний вимір політичної інформації. Політичний дискурс. Методи аналізу політичного дискурсу
4.	Тема 4. Мова і проблеми культурного суверенітету. Проблема двомовності
5.	Тема 5. Інформаційні технології та масова свідомість
6.	Тема 6. ЗМІ: маніпулятивна семантика і риторика. Семантичний аналіз ідеологем, політичних метафор

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

Тема 1. Вступ. Завдання, об'єкт, предмет та обсяг курсу.

1. Семантика, лексикологія, лінгвістика як галузь знання.
2. Лінгвістика і політика. Політична лінгвістика як міждисциплінарна область знання.
3. Політична лексикологія і політична комунікація. Об'єкт і предмет науки.
4. Функціональне призначення і методи політичної лінгвістики.
5. Дослідження загальних закономірностей політичної комунікації.

Тема 2. Розвиток політичної лінгвістики як галузі знань. Розмежування ключових понять курсу.

1. Базові категорії політичної семантики та лексикології.
2. Виникнення й основні етапи розвитку політичної лінгвістики
3. Антична риторика. Дослідження політичної комунікації в рамках традиційної риторики і стилістики.
4. Виникнення і становлення політичної лінгвістики (20 - 50 роки ХХ століття). Роботи Уолтера Ліпманна, Пола Лазарсфельда, Гарольда Лассвелла.
5. Дослідження комунікативної практики тоталітарних режимів. Дж. Оруелл «1984». Політична лінгвістика 60 - 80 рр. ХХ століття. Франкфуртська школа, проблеми мови в роботах Т. Адорно, Р. Маркузе, М. Хоркхаймер. Французька школа аналізу дискурсу.
6. Сучасний етап розвитку політичної лінгвістики. Сфера наукових інтересів сучасної політичної семантики та лексикології: дискурс тероризму, дискурс «нового світового порядку», полікоректність, соціальна толерантність, соціальна комунікація в традиційному суспільстві, фундаменталістський дискурс та ін.

Тема 3. Лінгвістичний вимір політичної інформації. Політичний дискурс. Методи аналізу політичного дискурсу

Блок 1

1. Мова і політика – два аспекти їх співвідношення: 1) мова як знаряддя політики; 2) мова як об'єкт політики. Поняття «мовне планування». «Планова мова» (Э.Вюстер) і «сконструйована мова» (О.Есперсен).
2. Політичний дискурс, його взаємодія з іншими видами дискурсів. Фундаментальні концепти політичного дискурсу. Ідіополітичний дискурс. Я-концепція політика. Політик як мовна і комунікативна особа.
3. Політична мова (мови). Семіотика політичного дискурсу.
4. Семіотичний простір політичного дискурсу.

Блок 2

1. Класифікація знаків за характером вираження: вербальні і невербальні знаки. «Ідеологічно пов'язані вербальні засоби» (за П.Б. Паршиним).
2. Синдроми політичного дискурсу.
3. Методи аналізу і практики дослідження політичного дискурсу.
4. Лінгвістичні методи. Психолінгвістичні методи. Психологічні методи. Соціологічні методи. Контент-аналіз та його різновиди.

Тема 4. Мова і проблеми культурного суверенітету. Проблема двомовності

Блок 1

Мовна політика в системі міждисциплінарних зв'язків (лінгвістика і політологія). Об'єкти мовної політики і мовного планування: 1) конкретна мова; 2) група мов; 3) мовна ситуація); 3) комунікативна ситуація.

1. Мета мовної політики і мовного планування. Статус і корпус мови як об'єкти мовної політики. Суб'єкти мовної політики. Держава як суб'єкт мовної політики. Специфіка мовної політики, здійснюваної на міжнародній арені.

Блок 2

1. Визначення мовної політики. Принципи, методи і результати мовної політики.
2. Визначення державного або офіційного статусу тієї або іншої мови в різних країнах (Англія, Франція, Німеччина, Австро-Угорщина, Росія та ін.). Етномовні конфлікти ХІХ-ХХ ст.

Тема 5. Інформаційні технології та масова свідомість

Блок 1

1. Жанри політичної риторики, що використовуються в ЗМІ: інтерв'ю, відкритий лист, полеміка (відкрита і прихована). Роль друкарського органу як контексту. Колективне авторство. Роль мультимедійних засобів. Захист одержувача інформації від маніпуляції. Метафори, міфи, символи, ідеологеми, ярлики.
2. Класифікація жанрів політичної риторики за фактурою мови. Класифікація жанрів політичної риторики за суб'єктом мови: президентська, парламентська, урядова (управлінська), мова публічного діяча (лідерська). Класифікація жанрів політичної риторики за об'єктом мови. Жанри: офіційний депутатський запит, репліка, питання, інформація, дискусійний виступ. Дебати. Культура парламентського мовлення. Партийна риторика. Опозиція. Риторичні функції «ярликів». Президентська риторика.

Блок 2

1. Сучасний публічний діяч, поняття харизми. Проблема авторства, спічрайтери.
2. Мовна активність уряду. Популяризація рішень. Лобіювання. Управлінська риторика. Передвиборна кампанія. Основні жанри передвиборної кампанії (політична листівка, біографія кандидата, гасла, маніфести і політичні програми). Мітингова промова. Дебати. Суперечки. Мітинги.
3. Тоталітарна і антитоталітарна мови. «Новояз».

Тема 6. ЗМІ: маніпулятивна семантика і риторика. Семантичний аналіз ідеологем, політичних метафор

Блок 1

1. Базові поняття політичної комунікативістики.
2. Політична комунікація, її специфічні характеристики: суб'єкти, інформація, канали, ефекти комунікації. Аспекти політичної комунікації: змістовний (семантичний), функціональний (прагматичний) і формальний (структурний).
3. Міфологема – мовний носій міфу. Езотеричність. «Лінгвістика брехні» як специфічна проблема політичного дискурсу.

Блок 2

1. Маніпулятивність. Суб'єкт-об'єктна спрямованість політичної комунікації як спосіб досягнення і утримання влади. «М-шкала» маккіавелістської особистості. «Низький Мак» – об'єкт маніпуляції. Основні способи маніпулятивного впливу: руйнування логічного мислення, посилення уяви, «розгойдування» емоційної сфери, робота з пам'яттю, «розм'якшення» етичних засад, впровадження в логосферу реципієнта-об'єкту.
2. Мас-медіальність. Мас-медіа – основний канал політичної комунікації в інформаційному суспільстві. Засоби масової комунікації і влада: тоталітарна модель, авторитарна модель, либертіанська модель, анархічна модель, модель соціальної відповідальності.
3. Політична метафора як найважливіший засіб пізнання, структуризації і пояснення світу. Політичні афоризми і максими.

1.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

Групове заняття №1. Вступ. Завдання, об'єкт, предмет та обсяг курсу.

1. Семантика, лексикологія, лінгвістика як галузь знання. Лінгвістика і політика
2. Політична лінгвістика як міждисциплінарна область знання. Об'єкт і предмет науки
3. Функціональне призначення і методи політичної лінгвістики

Групове заняття №2. Розвиток політичної лінгвістики як галузі знань. Розмежування ключових понять курсу.

1. Базові категорії політичної семантики та лексикології
2. Виникнення й основні етапи розвитку політичної лінгвістики
3. Дослідження загальних закономірностей політичної комунікації. Політична лексикологія і політична комунікація

Групове заняття №3. Лінгвістичний вимір політичної інформації.

1. Мова і політика:
  - 1.1. Мова як знаряддя політики
  - 1.2. Мова як об'єкт політики. Поняття «мовне планування».
  - 1.3. Політична мова (мови) і політична інформація
2. Я-концепція політика. Політик як мовна і комунікативна особа

Групове заняття №4. Політичний дискурс. Методи аналізу політичного дискурсу.

1. Політичний дискурс, його взаємодія з іншими видами дискурсів. Фундаментальні концепти політичного дискурсу
2. Семіотика політичного дискурсу. Семіотичний простір політичного дискурсу
3. Синдроми політичного дискурсу
4. Методи аналізу і практики дослідження політичного дискурсу
Лінгвістичні методи.
Психолінгвістичні методи.
Психологічні методи.
Соціологічні методи.
Контент-аналіз та його різновиди.

Групове заняття №5. Дискусія «Актуальні проблеми сучасної мовної політики».

1. Поняття і структура мовної політики
2. Простір мовної політики.
3. Методи і результати мовної політики.
4. Моделі мовних ситуацій і мовної політики в різних країнах світу
5. Мовна ситуація і мовна політика в багатомовних країнах:
  - Іспанія (Галісія, Каталонія, Країна Басків)
  - Бельгія (фламандці і валлони)
  - Швейцарія

Групове заняття №6. Круглий стіл «Питання двомовності в Україні».

1. Історична довідка
2. Виступи прихильників та опонентів введення другої державної мови
3. Дискусія

Групове заняття №7. Семінар-практикум «Контент-аналіз політичних текстів» .

Систематичний аналіз політичних текстів (дискурсів) для об'єктивного і репрезентативного виявлення (підтвердження) в них певних змістовних тенденцій (явищ, тим, ідей і т.п.) і подальшої характеристики комунікатора (автора) та його намірів.

Визначення слів, які вказують на дії, цілі, норми та цінності, опонентів, слів-стимулів (асоціацій).

Групове заняття №8. Риторичний практикум.

Аналізуються заздалегідь складені і виголошені на семінарі промови.

1. Проведіть риторичний аналіз публічної промови політичного діяча (пропонується конкретна промова) за наступними параметрами.

- сутність поглядів, що висловлюються;
- ефективність промови (сприйняття й оцінка її аудиторією);
- образ політичного діяча, створений оратором;
- риси промови: вербальні (література та образність мови) і невербальні (інтонація, експресія, мімічний і пантомімічний супровід промови).

2. Підготуйте власний варіант політичного тексту з урахуванням риторичних аспектів.

- Парламентська публічна промова.
- Промова партійного лідера.
- Звернення президента.
- Передвиборна листівка.

Групове заняття №9. Аналіз тексту політичної реклами на наявність маніпулятивного потенціалу (за матеріалами виборів до ВРУ, виборів Президента України).

Групове заняття №10. Складання політичного тексту.

1. Виступи, звернення, промови.
2. Слогани, гасла, політична реклама.

4.3. Завдання для самостійної роботи

4.3.1. Написання творчого есе

Есе – письмова робота обсягом 2-3 друковані сторінки (14 кегль, 1,5 інтервал), в якій студент висловлює власну позицію щодо визначеної теми. Проблематика має носити гостро соціальний характер та визначається індивідуально з урахуванням побажань та інтересів студентів. Особливо підкреслюється вимога щодо самостійності та незапозиченості роботи.

4.3.2. Написання самостійних робіт

Самостійна робота – це невелике за обсягом завдання, яке безпосередньо стосується теми поточного семінару і може виконуватися як під час його проведення, так і бути підготоване заздалегідь самостійно.

Теми для доповідей та презентацій (список відкритий):

1. Політична мова Третього Рейху
2. Політичні ярлики в мові
3. Мова політичної пропаганди Радянського Союзу
4. Засоби комічного в політичному дискурсі
5. Тоталітарна й антитоталітарна мови
6. Політична афористика
7. Культура парламентської мови
8. Конфліктний дискурс політика
9. Контент-аналіз в політичній лінгвістиці
10. Семантика і лексикологія політичної брехні
11. Метафори як засіб категоризації в політичній семантиці і лексикології
12. Політичні концепти в художній літературі (за вибором студента)
13. Політичний дискурс у віртуальному середовищі
14. Політичні програми партій як політичний тест (за вибором студента)
15. Опозиція «свій-чужий» в політичному дискурсі
16. Мовні феномени політичного дискурсу
17. Риторичні особливості промов політичних лідерів (за вибором студента)
18. Метафоричні особливості промов політичних лідерів (за вибором студента)
19. Сучасні тенденції політичних дискурсів в ЗМІ
20. Маніпулятивна комунікація дискурсу сучасних ЗМІ

21. Мовні ігри в політичних тестах в ЗМІ
22. Політичний портрет політика (за вибором студента)
23. Психолінгвістичний аналіз політичної мови
24. Мовна політика в СРСР
25. Поняття «політична метафора», види і особливості політичних метафор
26. Риторичні методи і прийоми побудови тексту

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Ноутбук з підключенням до мережі Інтернет та проектор.

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Питання до заліку з курсу «Політична лінгвістика та спічрайтинг у медійному дискурсі»

1. Політична лінгвістика та спічрайтинг у медійному дискурсі в системі наук
2. Об'єкт і предмет політичної семантики і лексикології. Базові категорії
3. Методологія і методи політичної лінгвістики
4. Основні напрями наукових досліджень в політичній лінгвістиці
5. Основні етапи розвитку політичної лінгвістики
6. Виникнення політичної лінгвістики в 20-30-і рр. ХХ століття
7. Антична риторика. Дослідження політичної комунікації в рамках традиційної риторики і стилістики
8. Політична лінгвістика в 60-80-і рр. ХХ століття
9. Характеристика сучасного етапу розвитку політичної семантики і лексикології
10. Політична лінгвістика в США
11. Політична лінгвістика в Європі
12. Політична лінгвістика в Азії, Африки, Океанії і Латинській Америці
13. Особливості радянської політичної лінгвістики
14. Особливості вітчизняної політичної лінгвістики
15. Сучасний етап розвитку політичної лінгвістики
16. Сфера наукових інтересів сучасної політичної семантики та лексикології Мова і політика: грані взаємодії
17. Особливості політичної мови
18. Поняття і види політичного дискурсу
19. Теоретико-методологічні напрями аналізу політичного дискурсу
20. Політична комунікація, її специфічні характеристики
21. Політичний дискурс, його взаємодія з іншими видами дискурсів. Фундаментальні концепти політичного дискурсу
22. Ідіополітичний дискурс. Я-концепція політика. Політик як мовна і комунікативна особа
23. Політична мова (мови). «Ідеологічна пов'язаність» мовних засобів
24. Синдроми політичного дискурсу: специфіка інформативності
25. Синдроми політичного дискурсу: мас-медіальність, динамічність
26. Синдроми політичного дискурсу: маніпулятивність
27. Типологія знаків політичного дискурсу за характером вираження
28. Методи і практики аналізу політичного дискурсу.
29. Методи дослідження політичної комунікації: лінгвістичні і психолінгвістичні
30. Методи дослідження політичної комунікації: психологічні і соціологічні
31. Мовна політика: мета, суб'єкти, принципи, методи і результати

32. Держава як суб'єкт мовної політики. Специфіка мовної політики, здійснюваної на міжнародній арені
33. Мовна політика в сучасних зарубіжних державах
34. Мовна політика на пострадянському просторі
35. Мовна політика в Російській імперії
36. Мовна політика в СРСР
37. Визначення державного або офіційного статусу тієї або іншої мови в різних країнах (Англія, Франція, Німеччина, Австро-Угорщина, Росія та ін.).
38. Етномовні конфлікти ХІХ-ХХ ст.
39. Поняття «політична метафора», види і особливості політичних метафор
40. Політична риторика. Класифікація жанрів
41. Риторичні методи і прийоми побудови тексту
42. Жанри політичної риторики, що використовуються в ЗМІ
43. Класифікація жанрів політичної риторики за фактурою мови
44. Класифікація жанрів політичної риторики за суб'єктом мови
45. Класифікація жанрів політичної риторики за об'єктом мови
46. Культура парламентського мовлення. Партійна риторика. Президентська риторика
47. Сучасний публічний діяч, поняття харизми. Проблема авторства, спічрайтери
48. Мовна активність уряду. Популяризація рішень. Лобіювання
49. Управлінська риторика. Передвиборна кампанія. Основні жанри передвиборної кампанії
50. Тоталітарна і антитоталітарна мови. «Новояз»
51. Політична комунікація, її специфічні характеристики: суб'єкти, інформація, канали, ефекти комунікації
52. «Лінгвістика брехні» як специфічна проблема політичного дискурсу
53. Політична метафора як найважливіший засіб пізнання, структуризації і пояснення світу. Політичні афоризми і максими

5.3. Зразок «нульового» варіанту іспитового білету

БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет ім. П.Могили
Освітньо-професійний рівень – магістр
Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність 061 «Журналістика»

Навчальна дисципліна
ПОЛІТИЧНА ЛІНГВІСТИКА ТА СПІЧРАЙТИНГ У МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Варіант №0

Теоретичні питання

Сучасний публічний діяч, поняття харизми. Проблема авторства, спічрайтери

II. Практична частина

Наведіть приклади використання політичних метафор як важливого засобу пізнання, структуризації і пояснення світу

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук. Протокол № ___ від « ___ » 20 __ року.

Завідувач кафедри, професор

Іванов М.С.

Екзаменатор, доцент б.в.з.

Соловійова А.С.

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Політологія (у сфері політичної журналістики)» застосовується

6.2. Критерії оцінювання

Опитування на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацювати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 6 балів. Критеріями для оцінювання виступають:

- повнота розкриття питання (20% оцінки);
- самостійність викладення матеріалу (20% оцінки);
- логічність та послідовність відповіді (20% оцінки);
- наявність висновків (20% оцінки);
- успішність відповідей на додаткові питання викладача (20% оцінки).

Написання есе здійснюється студентом через висловлення власної позиції щодо визначеної теми. Роботи готуються студентами особисто вдома.

Критеріями оцінювання самостійної роботи виступають:

- самостійність написання роботи (50% оцінки);
- зміст документа (25% оцінки);
- обґрунтованість та повнота висновків, висловлених в роботі (25% оцінки).

Самостійні роботи виконуються студентами самостійно і передбачає відповідь на відкриті запитання.

Критеріями оцінювання виступають:

- правильність застосування одержаних теоретичних знань на практиці (33% оцінки);
- повнота відповіді на відкриті запитання та правильність розв'язання тестових завдань (33% оцінки);
- обґрунтованість висновків та пропозицій, висловлених в роботі (34% оцінки).

6.3. Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні джерела

1. Соловйова, А. С. Політична семантика та лексикологія [Текст] : метод. рекомендації / А. С. Соловйова. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 76с. – (Методична серія ; вип. 237).
2. Белянин В.П. Психолінгвістика / В. Белянин : Учебник. – М., 2003. – 392 с.
3. Васютинський В. О. Інтеракційна психологія влади: [Монографія] / В. О. Васютинський. – К. : Вид-во Київ. славист. ун-ту, 2005. – 492 с.
4. Головаха Е. Социальное безумие: история, теория и современная практика / Е. Головаха, Н. Панина. – К. : Абрис, 1994. – 215 с.
5. Коваль В. Феномен двомовності України / В. Коваль // Про справжнє та надумане. Думки небайдужих людей. – К., 2001. – С. 89 - 90.
6. Бебик, В. М. Менеджмент виборчої компанії: ресурси, технології, маркетинг [Текст] : навч.-метод. посібник / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2001. – 216с. : іл. – – 22грн.00коп.
7. Волков, В. В. Стратегічний виборно-проривний менеджмент [Текст] / В. В. Волков, В. П. Корнійчук, К. Д. Хом'як. – К. : МП "Леся", 2007. – 140с.
8. Короткий оксфордський політичний словник ; пер. з англ. ; за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. – 789 с.
9. Калініченко Б. М. Влада засобів масової інформації: політологічний аналіз: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.03 / Б. М. Калініченко; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2009. – 16 с.
10. Кара-Мурза, С. Манипуляция сознанием [Текст] / С. Кара-Мурза. – М. : ЭКСМО, 2003. – 832с.

7.2. Додаткові джерела

1. Андрусів С. Страх перед мовою як психокомплекс сучасного українця / С. Андрусів // Сучасність. – 1995. – № 7-8. – С. 150 – 151.
2. Арентд Ханна. Джерела тоталітаризму / Х. Арентд : Спільний видавничий проект телеканалу «1+1» та видавництва «Дух і літера» ; Володимир Верлока (пер. з англ.), Дмитро Горчаков (пер. з англ.). – К. : Дух і літера, 2002. – 575 с.
3. Краснокутська Ю. С. Роль ЗМК у конструюванні політичного поля: автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Ю. С. Краснокутська; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2009. – 19 с.
4. Кулик В. Мова про мову: нормалізація амбівалентності / В. Кулик // Критика. – 2004. – № 6. – С. 11.
5. Мангейм Дж.-Б., Рич Р.-К. Политология. Методы исследования. — М., 1997.
6. Маслова В.А. Современные направления в лингвистике / В. Маслова. – М., Изд. центр «Академия», 2008. – 372 с.
7. Матвеева Т. В. Полный словарь лингвистических терминов / Т. Матвеева. Ростов н/Д : Феникс, 2010. – 784 с.
8. Маркузе Г. Одномерный человек. Исследование идеологии Развитого Индустриального Общества / Г. Маркузе. – М. : REFL-book, 1994. – 368 с.
9. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Тер-Минасова. – М. : Слово/Slovo. – 2000. – 261 с.
10. Чудинов А.П. Лингвокультурология / А. Чудинов. - [сб.] / Урал. гос. пед. ун-т; – Екатеринбург : Издательство УрГПУ. Вып.1 – 2008.-191с.
11. Варій М. Політико-психологічні передвиборні та виборчі технології: Навчально-методичний посібник.- К., 2003,

12. Костенко Л. Записки українського самашедшого / Ліна Костенко. – К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с. – (Перлини сучасної літератури)
13. Адлер А. Психология власти // Адлер А. Наука жить; пер. с англ. и нем. – К. : Port-Royal, 1997. – С. 235-240.
14. Адорно Т. и др. Исследование авторитарной личности / Т. Адорно ; совместно с : Р. Невитт Сэнфорд, Эльза Френкель-Брюнsvик, Даниэл Дж. Левинсон / под общ. ред. д. филос. н. В. П. Култыгина. – М. : Серебряные нити, 2001. – 416 с.
15. Данилевська О. Проблема створення української наукової термінології за доби Центральної Ради, Гетьманату та Директорії УНР / О. Данилевська // Київська старовина. – 2004. – № 2. – С. 59-65.
16. Замятин Е. Мы : [роман] / Е. Замятин // Избранное / Е. Замятин. – М. : Издательство «Правда», 1989. – С. 307-462. – Серия «Библиотека «Огонек»».
17. Михальская А.К. Основы риторики / А. Михальская. – М. , 2000. – 527 с.
18. Новикова-Грунд М.В. «Свои» и «чужие»: маркеры референтной группы в политическом дискурсе / М.В. Новикова-Грунд // Полис. – 2000. – № 4. – С 15-21.
19. Оруэлл Дж., 1984: Роман ; пер. с англ. В. Голышева ; Скотный двор: Сказка-аллегория ; пер. с англ. Л. Беспаловой / Дж. Оруэлл. – М. : АСТ, 1998. – 368 с. – (Мировая классика).
20. Политический дискурс: история и современные исследования // Политическая наука. – 2002. – № 3. – С. 52-55.
21. Соловьев А. И. Политический дискурс медиакратий: проблемы информационной эпохи / А. И. Соловьев // ПОЛИС. – 2004. – № 2. – С. 124-132.
22. Филиппов К. А. Лингвистика текста / К. Филиппов. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 2003. – 459 с.
23. Чернявская В. Е. Дискурс власти и власть дискурса. Проблемы речевого воздействия / В. Е. Чернявская. – М. , Флинта : Наука, 2006. – 367 с.
24. Чудинов А. П. Политическая лингвистика / А. П. Чудинов. – М. , 2007. – 379 с.